

EEN DOM EN EEN MUNSTER

Hugo Lambrechts-Augustijns

Wie in Duitsland vertoeft merkt op dat er verschillende titels aan kerken gegeven worden. Omdat deze titels minder gebruikelijk zijn in ons land, bestuderen we de betekenis ervan.

Een **Dom** of **Domkerk** (Duits *Dom*, Italiaans *duomo*, van het Latijnse *domus*, is een huis) is de eigen kerk van de bisschop in zijn bisdom. De oude kathedrale kerk van Utrecht heeft als enige kerk in Nederland deze titel nog bewaard. Een Dom is een synoniem voor **kathedraal** (van het Middellatijnse *ecclesia cathedralis*). Deze kerk wordt zo genoemd omdat er een *cathedra* of bisschopszetel staat, en is dus de hoofdkerk van een diocees of bisdom. In de vroeg-christelijke tijd sprak men alleen van een **basilica** of *ecclesia episcopalis* omdat bijna elke basiliek een cathedra bezat.

In sommige landen, o.a. Frankrijk, zijn in de loop der tijden verschillende diocesen opgeheven, zodat hun oude kathedralen geen bisschopskerken meer zijn. Men blijft ze echter nog steeds 'kathedraal' noemen. In het orthodoxe Oosten noemt men een bisschoppelijke kerk een **Metropool**. De metropoliet was in de vroege kerk de bisschop die resideerde in de hoofdstad (metropolis) van een rijksprovincie en aan het hoofd stond van een overeenkomstige kerkprovincie.

Een **Munster** (van het Latijnse *monastrium*) is de oorspronkelijke benaming van een kloostercomplex, en daarna speciaal voor een kloosterkerk. Zo kennen we het Onze-Lieve-Vrouw-Munster te Roermond.

De dom te Utrecht herinnert aan de vroegere (vóór de 13de eeuw) aanwezige oude munster van Sint-Salvator. In Duitsland werden in de 11de en 12de eeuw verschillende bisschoppelijke kerken bediend door kloosterlingen of reguliere kanunniken, zodat daar de naam 'Münster' synoniem werd voor domkerk. Voorbeelden zijn: Straatsburg, Worms, Basel, Freiburg en Ulm.